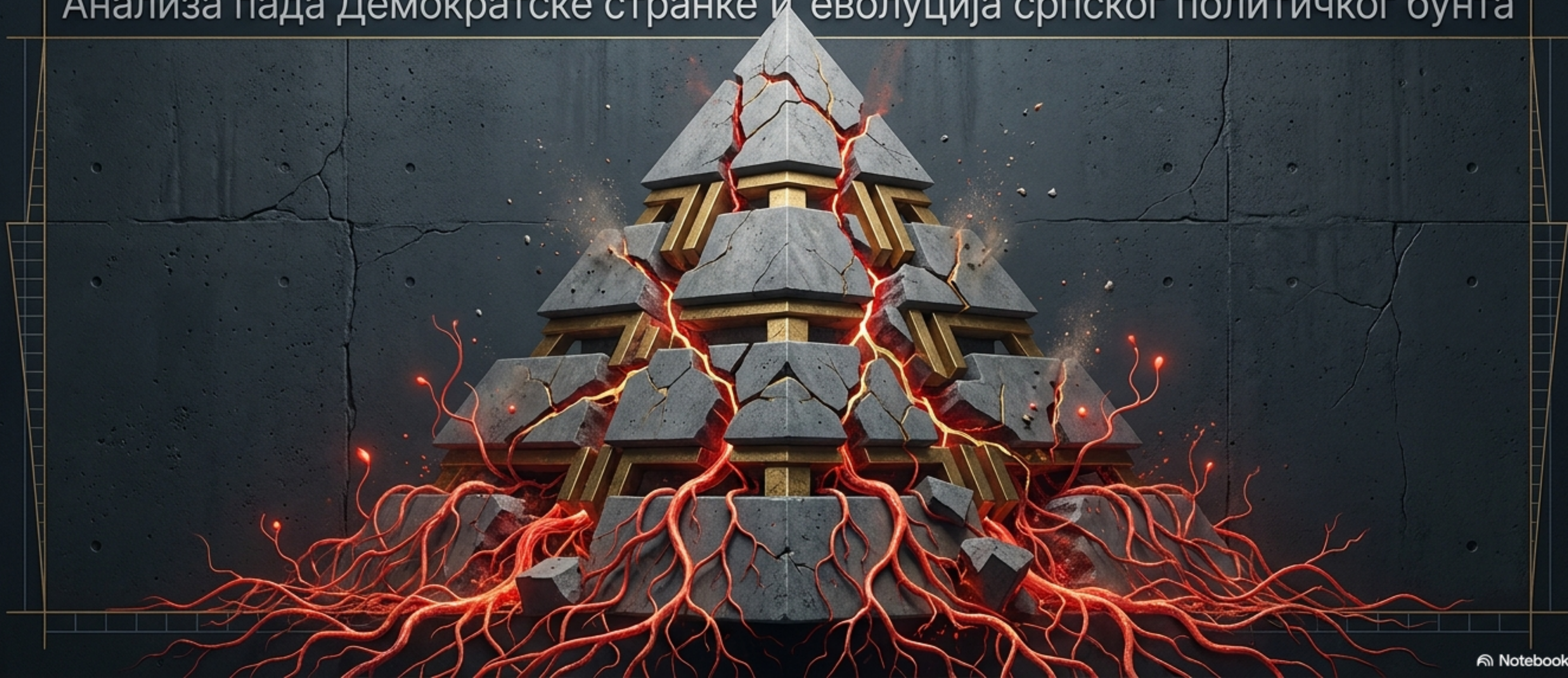

Слом пирамиде: Од историјског помирења до нове грађанске парадигме

Анализа пада Демократске странке и еволуција српског политичког бунта

Зачарани круг српске опозиције данас

Постизборно цепање

Међусобне оптужбе, лични анимозитети и јавни сукоби — нпр. дугогодишњи сукоби бивших сарадника Ненада Чанка и Маринике Тепић око метода борбе.

Изборно разочарање

Идеолошка подељеност проевропског и десног блока онемогућава синергију.

Предизборно уједињење

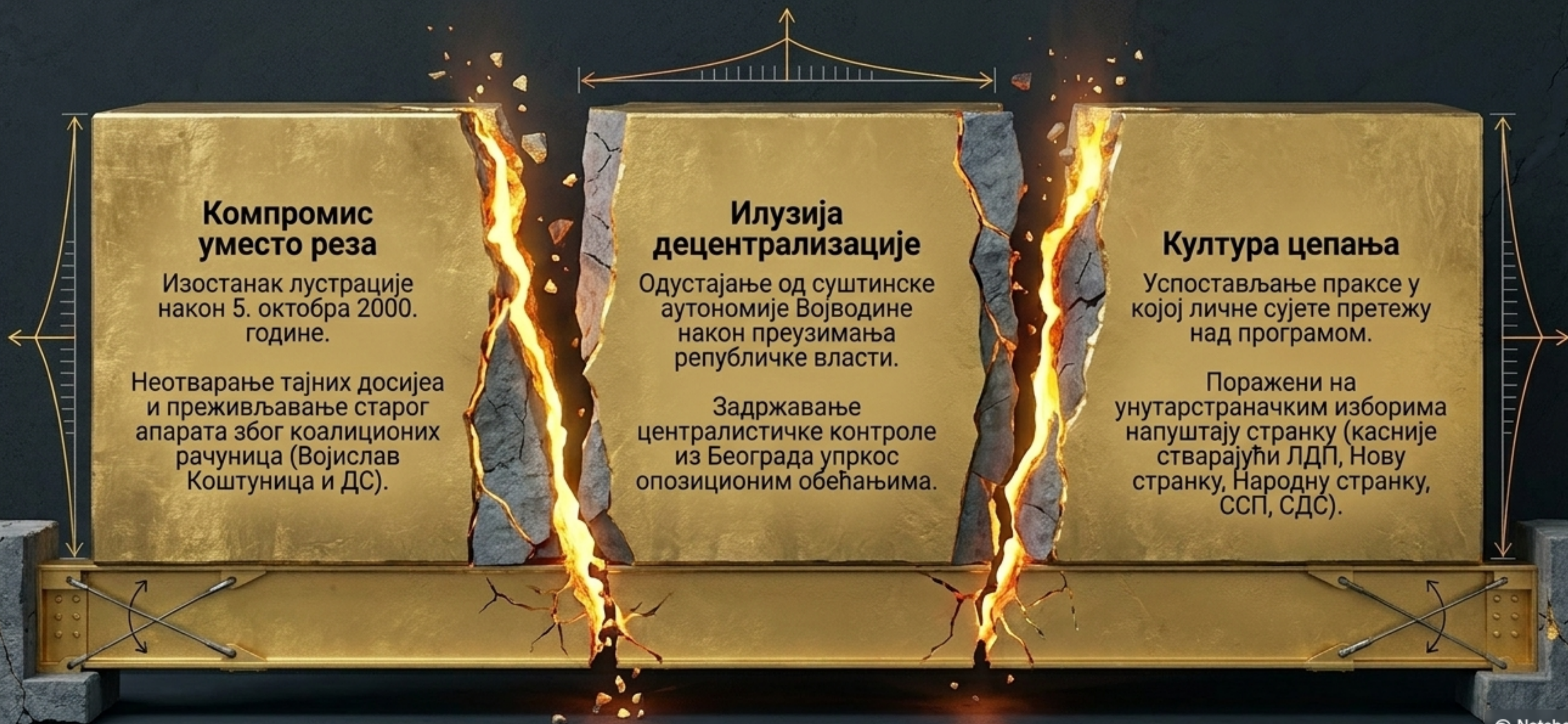
Формирање ад-хок коалиција попут „Србија против насиља“ без дубинске инфраструктуре.

Неравноправна борба

Судар са СНС машином: недостатак теренске мреже и потпуна блокада на медијима са националном фреквенцијом.

Стање опозиције карактерише хронични недостатак стабилне инфраструктуре и циклично распадање које владајућој структури олакшава доминацију.

Пропуштене шансе: Темељи који пуцају

Историјски бумеранг: Кобна коалиција из 2008.

Амнестија и компромис (2008)

ДС амнестира СПС за политику деведесетих кроз Декларацију о политичком помирењу (Тадић и Дачић).

Циљ: Спречавање радикала да преузму власт и очување европског пута.

Цена: Морално и емотивно пражњење демократског бирачког тела (изједначавање „бола због губитка лидера“ Ђинђића и Милошевића).

1

2

Издаја и преокрет (2012)

Рехабилитовани СПС, са обновљеним легитимитетом, без двоумљења напушта ДС.

Исход: Ивица Дачић мења партнера, постаје премијер и уводи Српску напредну странку (СНС) на власт.

Домино ефекат: Како је ДС створио сопствени крај

Мај/Јул 2008: Пат позиција и уступак

ДС осваја највише мандата, али недовољно за владу. Прави неприродну већину са СПС-ом (Влада Мира Цецковића).

Јесен 2008: Индијектно кумовање СНС-у

Погрешна процена: ДС-ов апарат пружа логистичку подршку Вучићу и Николићу да поцепају СРС. Идеја: Цивилизовање деснице и стварање лаког противника. Стајност: СНС апсорбује радикално и разочарано грађанско тело.

2009-2012: Институционална парализа

Спровођење немогуће доктрине „и ЕУ и Косово“ успљева стагнацију реформи, док економска криза рахара стандард.

Мај 2012: Потпуни преокрет

Томислав Николић побеђује Борка Тадића. СНС преузима власт.

Архитектура унутрашњег раскола (2012)

Кабинет (Висока политика)

Актери: Борис Тадић и саветници (Мики Ракић, Небојша Крстић).

Фокус: Креирање државне политике из отуђених кабинета, одсеченост од базе.

Терен (Инфраструктура и новац)

Актери: Драган Ђилас (Београд) и Бојан Пајтић (Војводина).

Фокус: Вођење локалних одбора као засебних фирми, игнорисање директива из председништва.

Дипломатија (Спољнополитички дуализам)

Актери: Вук Јеремић.

Фокус: Тврда, национална дипломатска огранзива за Косово (питање пред Међународним судом правде) наспрам европског прагматизма остатка странке.

Феудализација: Синдром „Жутог предузећа”

Губитак идеологије

ДС се трансформише из странке идеје у интересну коалицију мањих кланова.

Перцепција јавности

Странка постаје синоним за корупцију, технократску бахатост и потпуни губитак контакта са стварним проблемима грађана.

Партијски феуди

Министарства и јавна предузећа подељена су као независне територије за запошљавање партијских кадрова.

Тактичко самоубиство из 2012. године

Коцкарски потези и ароганција

Скраћивање мандата: Спајање председничких са парламентарним изборима како би Тадићев рејтинг повукао странку.

Славље пре победе: Арогантно проглашавање наставка коалиције са СПС-ом одмах након првог круга избора 6. маја.

Сурова реалност бирача

Дебакл правосуђа (2009-2010): Политизован реизбор судија који је изазвао оштре критике Европске комисије и струке.

Игнорисање беса (2011): Док су напредњаци артикулисали очај сиромашних кроз штрајкове, ДС се крио иза приче о статусу кандидата за ЕУ.

Бели листићи: Покрет грађанске интелигенције који је одлучио да казни ДС поништавањем гласова.

Епилוג: Слом и деценија цепања

Кључне чињенице

20. мај 2012: Томислав Николић побеђује са мање од 70.000 гласова разлике, захваљујући слабој излазности и ~4% белих листића.

Преко ноћи: Ивица Дачић мења страну, постаје премијер у влади са СНС-ом.

Ефекат распада

Унутрашњи рат кулминира у јесен 2012: Ђилас и Пајтић преузимају странку, Тадић је маргинализован (касније оснива СДС).

Странка улази у деценијски процес атомизације из ког никада више није изашла као релевантан фактор, остављајући опозициону сцену у рушевинама.

Нова парадигма: Губитак монопола на бунт

Замена опозиције

Разочарани грађани су након трагедије у Новом Саду нашли нову, некомпромитовану адресу — масовни Студентски покрет.

Студенти су наметнули јасан избор и покренули народну побуну коју традиционална опозиција није могла годинама да изазове.

Ултимативна иронија

Покушај реплицирања „Отпора“: ДС покушава да подржи студенте повлачећи паралеле са 2000. годином.

Реалност: Улоге су обрнуте. ДС више није мотор промена, већ је скрајнут на позицију пукe спољне подршке. То показује њихову кадровску и идејну исцрпљеност.

Смена епоха: Лидерски наспрам Хоризонталног модела

Традиционална опозиција (Шињел ДС-а)

Нови грађански бунт (Студентски покрет)

Организациона структура

Хијерархија, култ лидера,
унутрашњи рат сујета.

Хоризонтално умрежавање,
колективно одлучивање,
одбијање култа личности.

Методологија борбе

Институционализација
борбе, калкулације и
коалициони компромиси.

Директна акција,
радикалне блокаде,
наметање јасног избора.

Морални капитал

Историјски пртљаг,
рециклажа истих кадрова
већ 20 година.

Некомпромитованост,
нова енергија без историјске
одговорности.

Историјски пун круг

Ако се под „завршним чином“ ДС-а подразумева улога историјске авангарде и главног носиоца демократске алтернативе — појава Студентског покрета је тај статус званично архивирала.

Историја је направила пун круг. Демократска странка је 2000. године расла на крилима студентског бунта. Данас, нова генерација студената расте на рушевинама политичког модела који је Демократска странка успоставила и уништила.

Грађани Србије данас свесно бирају алтернативу моделу „вечитих партијских лидера“.